



Adviesraad voor het
Wetenschaps- en **T**echnologiebeleid

Aan
de minister van OCenW
De heer drs. L.M.L.H.A. Hermans
Postbus 25000
2700 LZ ZOETERMEER

0263/00/sp

15 november 2000

Strategienota NWO

Geachte heer Hermans,

De brede en krachtige response op het kennelijk zeer welkome initiatief van EU-commissaris Busquin voor de inrichting van een "European Research Area" is in een, aan vele kanten merkbare, versnelling geraakt. Belovende Europeaniserende initiatieven, los van "Brussel", niet steeds vanuit de politieke top maar meer vanuit de werkvloer, spelen in op de golf die Busquin heeft veroorzaakt. De idee van Europa als een onderzoeksruimte waarin landen in onderlinge afstemming hun krachten bundelen zal de komende jaren naar verwachting dan ook daadwerkelijk gestalte krijgen. De positie die een land in dit krachtenspel kan innemen, zal in sterke mate afhankelijk zijn van zijn wetenschappelijk en technologisch kunnen.

Onze Raad is van mening dat Nederland hier tijdig op moet inspelen en, waar zich passende gelegenheden voordoen, een trekkerspositie moet aandurven. In het streven naar Centres of Excellence, beter te noemen Networks of Excellence, moet ons land herkenbare clusters (naar kwaliteit en volume) kunnen inzetten. Om dit tot stand te helpen brengen zijn regisseurs nodig. Het komt ons voor dat voor het universitaire veld in ons land NWO (mede via de ESF) hiervoor een sleutelpositie inneemt, gezien zijn breedte in het wetenschapsterrein en zijn onafhankelijke positie t.o.v. de verschillende onderzoeksuitvoerende instellingen; dit laatste geeft de ruimte boven de lokale belangen uit te stijgen en de regisseursrol vanuit de gewenste nationale optiek in te vullen. De Raad acht het daarom van veel belang dat de op handen zijnde strategienota van NWO zich mede richt op geëigende Europese inbeddingen van het onderzoek. Om de clustervorming te bevorderen zou de tweede geldstroom meer thematisch ingezet moeten worden. Daarbij zal in sommige gevallen een daadwerkelijke concentratie van onderzoekers noodzakelijk kunnen zijn.

Bij de thema-keuze moet het primair gaan om onderwerpen die in Europees verband schaal en momentum zullen gaan krijgen. Het is duidelijk dat ons land niet op alle van dergelijke onderwerpen een prominente rol kan en wil spelen. Een keuze is noodzakelijk. Hiervoor moet een wetenschappelijk en, waar zinvol, een maatschappelijk draagvlak zijn. De Raad stelt voor dat NWO in nauwe samenspraak met het onderzoeksveld (onder meer TNO, KNAW en VSNU) tot een voorstel komt, verwoord in haar strategisch plan. Dit plan behoeft in de ogen van de Raad de goedkeuring van de minister, die hiermee het maatschappelijk draagvlak bevestigt. Advisering aan de minister door de AWT ligt hierbij voor de hand.

Resumerend adviseren wij u bij NWO aan te dringen op een inrichting van hun strategienota die aansluit bij de hierboven aangegeven overwegingen.

Met vriendelijke groeten,

dr.ir. B.P.Th. Veltman
voorzitter